

nuorisotakuu

Nuorisotakuu – miten se toimii

28.5.2013

Jaana Walldén
Neuvotteleva virkamies
Opetus- ja kulttuuriministeriö/
Nuorisoyksikkö

Nuorisotakuu 1.1.2013 alkaen

Tavoitteena auttaa nuoria pääsemään koulutukseen ja työelämään.

Takuun toteuttamisen keinoja:

- koulutustakuun toimet
- nuorten aikuisten osaamisohjelma
- nuorten työvoima- ja elinkeinopalvelut (TE-palvelut)
- kuntoutuspalvelut mukaan lukien kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut
- nuorisolain mukaiset monialaiset viranomaisverkostot
- muut nuorten yksilölliset palvelut kuten
 - etsivä nuorisotyö ja
 - nuorten työpajatoiminta.

Toteutetaan eri hallinnonaloilla - yhteistyö keskeistä!

Taustaa

Peruslauseet hallitusohjelmassa kesäkuussa 2011:

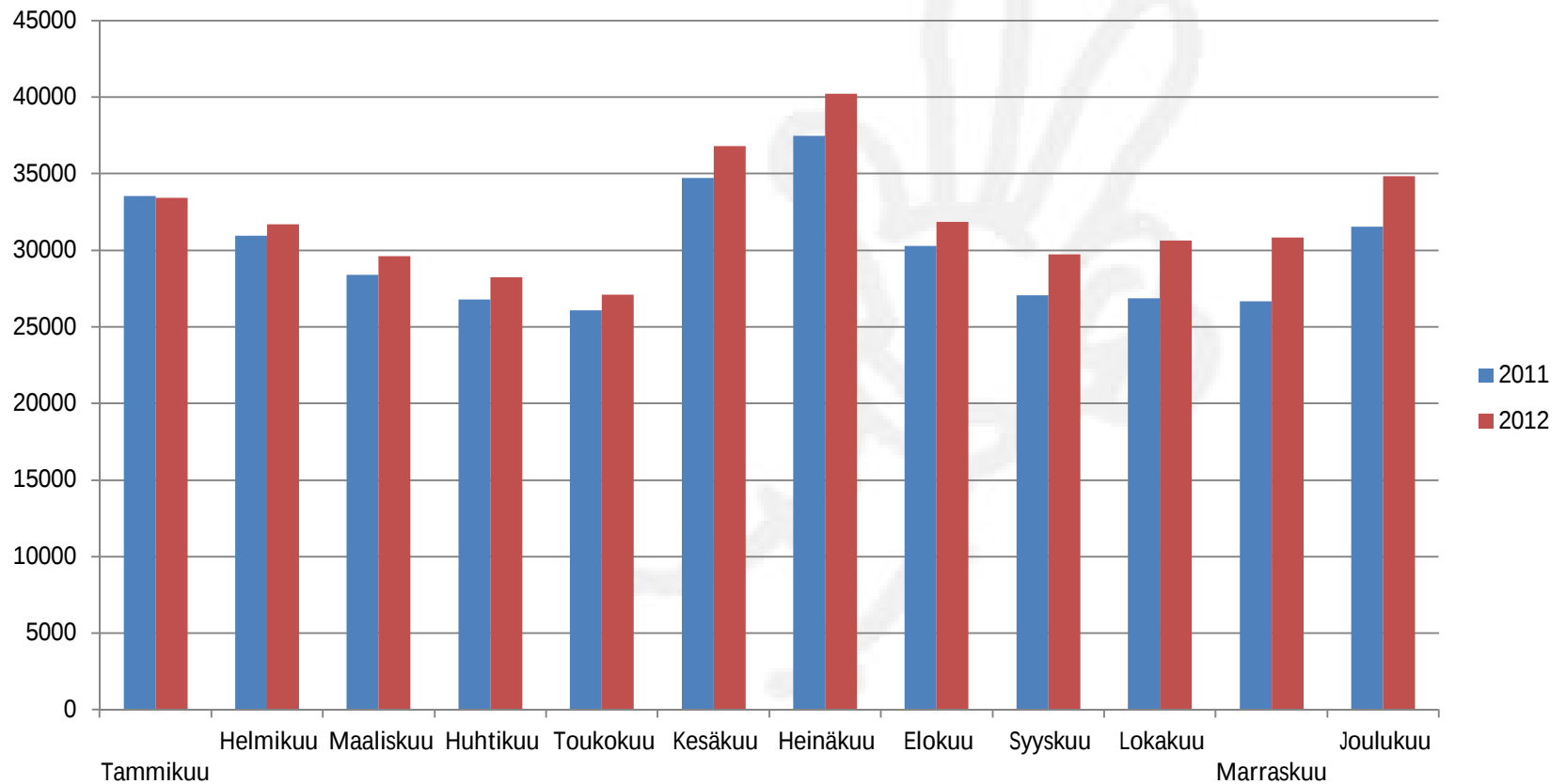
- Jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle **tarjotaan työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka** viimeistään **kolmen** kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta.
- Jokaiselle peruskoulun päättäneelle **taataan** koulutuspaikka lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin.

Valtakunnallinen työryhmä mietti, miten 60 milj euron lisäpanostus käytetään ->

työryhmän ehdotukset ja raportti maaliskuussa 2012 -> muutoksia lainsäädäntöön, budjettiin, ohjeistuksiin, toimintatapoihin...

Nuorten työttömyystilanne

Alle 25v työttömät työnhakijat

Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste

(Tilastokeskus)

	Työttömyysaste %
Helmikuu 2013	21,5
Miehet	25,8
Naiset	17,8
Helmikuu 2012	20,5
Miehet	21,7
Naiset	19,4

Vuonna 2012 nuorten 15-24 –vuotiaiden työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta (ei sisällä opiskelijoita) oli 19 % (1,1 pros.yksikköä pienempi kuin 2011).

Työttömät työnhakijat 15–24 v.

(TEM/työnvälitystilasto 1220.)

	2012	2013
Helmikuun lopussa	31 695	37 903

Työttömyyden kasvu 19,6 % verrattuna vuoden takaiseen!

25–29 v. vastavalmistuneet työttömät työnhakijat

	2012	2013
Helmikuun lopussa	2 113	2 787

Nuorisotakuu TE-hallinnossa

Malli ollut TE-hallinnossa vuodesta 2005, uudet linjaukset TE-hallinnolle 9.1.2013.

Tavoitteet

- tehostaa palveluprosessia ja ehkäisee työttömyyden pitkittymistä
- edistää koulutukseen ja työmarkkinoille sijoittumista ja kestävien ratkaisujen aikaansaamista
- tunnistaa syrjäytymisvaaraan liittyviä tekijöitä ja edistää yhteistyössä varhaista puuttumista.

Keskeistä

- TE-toimisto laatii työttömänä työnhakijana **olevan nuoren kanssa yhdessä työllistymissuunnitelman 2 viikon aikana työnhaun alkamisesta.**
- Suunnitelmaan kirjataan **yhdessä harkitut ja sovitut** tavoitteet ja palvelut, jotka tukevat nuoren työnhakua ja edistävät hänen sijoittumistaan työhön tai koulutukseen (osallisuus).

Jokaiselle alle 25-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle on laadittava ennen 3kk työttömyyttä:

- **Työllistymissuunnitelma**, joka jo sisältää tarjottavia palveluja tai
- **kotouttamissuunnitelma** (kotoutumislain piirissä oleville maahanmuuttajanuorille) tai
- **aktivointisuunnitelma** (laki kuntouttavasta työtoiminnasta)

Suunnitelmissa sovitaan **nuoren palvelutarvetta** vastaavan palvelun toteuttamisesta, joka voi olla:
uravalmennus, työnhakuvalmennus tai työhönvalmennus, työkokeilu, työvoimakoulutus, palkkatuettu työ/Sanssikortti tai starttiraha.

Vuoden 2013 alusta uutena kohderyhmänä 25–29 -vuotiaiden vastavalmistuneiden osuus ->
onnistumisen seuranta virtamittarilla (virta yli 3 kk:n työttömyyteen).

Lisäksi nuorten neuvonta- ja ohjaustyössä on huomioitava koulutustakuu ja nuorten aikuisten osaamisohjelma (koskee 20-29-vuotiaita vailla ammatillisia valmiuksia antavaa tutkintoa olevia).

Uudistuneet TE-palvelut

TE-toimistouudistus

- 15 TE-toimistoa useine toimipaikkoineen

TE-palvelut palvelulinjoilta

- 1. Työväilyt ja yrityspalvelut
- 2. Osaamisen kehittämisspalvelut
- 3. Tuetun työllistämisen palvelut

Uudistetut lait, palvelurakennemuutos, uudet palvelunimikkeet

- **JTYP** = Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012:
Esimerkiksi työharjoittelu ja työelämävalmennus yhdistyivät
työkokeiluksi ja ohjaava koulutus valmennuksiksi
- **TTL** = Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 1001/2012

» Linjaukset

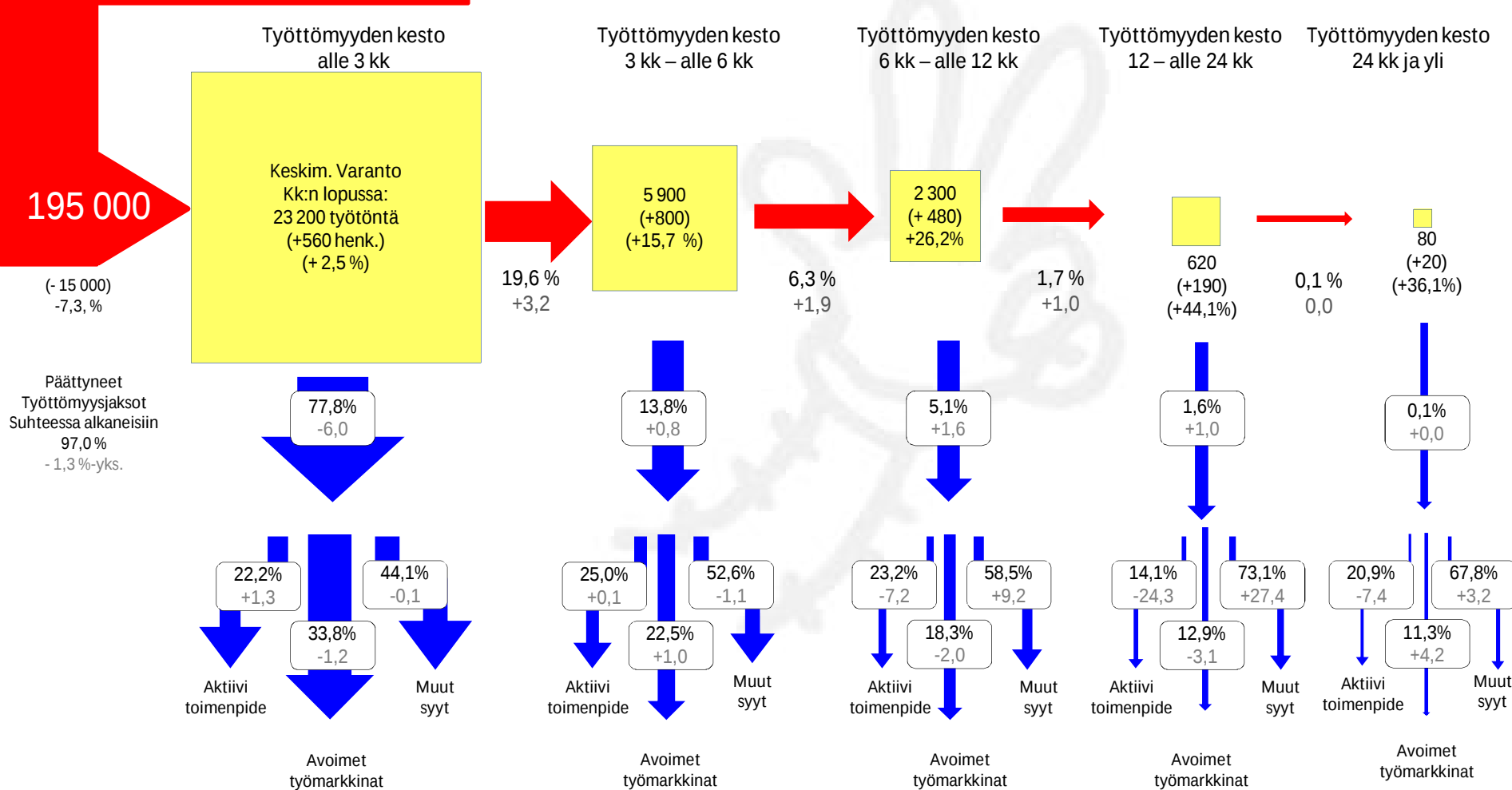
- Työ- ja elinkeinoministeriön linjaukset nuorisotakuun toteuttamisesta
TE-hallinnossa, 9.1.2013, TEM/2905/03.01.04/2012

NUORTEN VIRRAT ERI KESTOISEEN TYÖTTÖMYYTEEN JA TYÖTTÖMYYDESTÄ nuorisotakuu ULOS VUONNA 2012

Prosentit osoittavat virtojen suuruuden suhteessa alkamisvirtaan
 Muutos edellisvuoteen prosenttiyksiköissä

Alkaneet työttömyysjaksot

Toimintamalli

”Suomen malli” : PUBLIC-PRIVATE-PEOPLE-PARTNERSHIP

Nuorisotakuu perustuu

- viranomaisten
- elinkeinoelämän ja
- järjestöjen yhteistyöhön, jossa
- nuoret itse ovat aktiivisia toimijoita ja oman tulevaisuutensa tekijöitä.

Perusopetuksesta toiselle asteelle johtava nivelvaihe

Työryhmän ehdotus	Vastuutaho ja toteutustilanne nyt
Ammatillista koulutusta lisätään niillä alueilla, joilla sitä nuorisoiäluokkaan nähden on muita vähemmän.	OKM: Kehysriihessä 2013 päätettiin kohdentaa 10 M€ ammatilliseen koulutukseen vuosina 2014-2015 ja 14 M€ vuosina 2016-2017-> helpottaa koulutustarjonnan sopeuttamista pidemmälle ajalle ja pienentää tarvetta koulutuksen yksikköhinnan leikkaamiseen. Ammatillisen koulutuksen saavutettavuus paranee valtakunnallisesti sekä kaikilla suuralueilla vähennystavoitteista huolimatta. 16-18-vuotiaiden pienemmän määrän myötä aloituspaikka on vuonna 2016 tarjolla 84 %:lle nuorista, kun vuonna 2009 paikka oli 75 %:lla nuorista. http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2013/03/amatillinen.html?lang=fi
Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijaksi ottamisen kriteereitä muutetaan siten, että perusasteen päättäneet, vailla toisen asteen tutkintoa olevat voidaan valita ensin toisen asteen opiskelijavalinnassa.	Asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista hyväksytty. Ensisijaisuus käyttöön syksyllä 2013. Muuttunut järjestys opiskelijaksi ottamisen perusteissa: 1. hakuvuonna peruskoulun päättävät, 2. jos hakijalla ei ole ammatillista tutkintoa ja 3. alanvaihtajat.
Tutkinnon osaan tähtäävän oppisopimuksen hinnan määräytymisperustetta muutetaan. Korotetaan työnantajille maksettavaa koulutuskorvausta 800 euroon kuukaudessa.	OKM: Korotettu oppisopimuskoulutuskorvaus peruskoulun päättäviä nuoria työllistävälle: 1.vuonna 800€/kk, 2.vuonna 500€/kk ja 3.vuonna 300€ -> Voidaan suorittaa oppisopimuskoulutuksen ja tutkinnon osia, joista maksetaan samantasoista korvausta kuin koko tutkinnon suorittamisesta.
Tuetaan maahanmuuttajanuorten opiskeluvaihtojen ja kielitaidon parantamista lisäämällä tähän suunnattua koulutusta kansanopistoissa ja kansalaisopistoissa.	OKM: vuonna 2012 myönnetty 2 milj euroa. Syksyn 2012 kokemusten perusteella täsmennetään vuonna 2013. OPH: opintotietojärjestelmän kehittäminen.

Vahvistetaan TE-hallinnon uraohjausta

Työryhmän ehdotus	Vastuutaho ja toteutustilanne nyt
Vahvistetaan ammatinvalinta- ja uraohjausta TE-toimistoissa. ➤ Lisäresursseista osa kohdennetaan korkeasti koulutettujen palveluihin, maahanmuuttajien, vajaakuntoisten palveluihin sekä verkko- ja puhelinpalveluihin.	Jo toiminnassa: www.mol.fi , mm. Ammattinetti SOME: http://www.facebook.com/Koulutusneuvonta Henkilökohtaisemmissa kysymyksissä kannattaa ottaa yhteyttä sähköpostitse: koulutusneuvonta@te-toimisto.fi Koulutusneuvontaa puhelimitse numerosta 0295 020 702, ma-pe 9-16 TEM: 2013 n 60 henkilötyövuotta lisää uraohjaukseen - >Työllisyysmäärärahat jaettu ELY-keskuksille -> nuoret painopisteenä Uralinja, valtakunnallinen puhelinpalvelu otettu käyttöön 2013. Uraohjausta ilman ajanvarausta saatavilla kahtena päivänä viikossa. Uravalmennus (ohjaavan koulutuksen tilalle) alk. 2013. Työkokeilu (ent. työharjoittelu) uravalintaa tukevaksi niille, joilla ei vielä ammatillista koulutusta, myös työelämäänsä palaaville.

Tuetaan nuoren siirtymistä työelämään

Työryhmän ehdotus	Vastuutaho ja toteutustilanne nyt
Alennetaan työnantajien kynnystä palkata työkokemusta vailla olevia vastavalmistuneita nuoria vakinaistamalla Sanssi-kortti . Palkkatuen käyttöön liittyvää työnantajien hallinnollista taakkaa kevennetään.	Sanssi-kortin kohderyhmä laajennettu: voidaan myöntää kaikille alle 30-vuotiaille nuorille. TEM ohjeistanut täydennyskirjeessä 21.2.2013. Työnantaja voi hakea palkkatukea myös verkossa. Kampanja tulossa myöhemmin.
Edistetään nuorten työmarkkinoille sijoittumista työhönvalmennuksella , joka tukee sekä nuorta että työnantajaa. Työhönvalmentajat edistävät niiden nuorten sijoittumista työelämään, joilla on vaikeuksia itsenäisesti löytää työpaikka ja/tai jotka tarvitsevat apua työpaikalla työsuhteen alussa (esim. vammaiset ja muut vajaakuntoiset).	JTYPL:ssä ohjaavan koulutuksen tilalla kolme valmennusta, joista yksi työhönvalmennus. TEM ohjeistanut nuorisotakuun linjauskirjeessä 8.1.2013 ja täydennyskirjeessä 21.2.2013. Käyttöön 1.1.2013.
Työharjoittelun tulee olla vahvasti urasuunnittelua tukevaa. Tutkinnon suorittaneen, vastavalmistuneen nuoren työllistymiskynnystä ei alenneta työharjoitteluilla, vaan palkkatuella. Työharjoittelun enimmäiskesto työpajoilla saman työnantajan palveluksessa tulee joustavoittaa.	JTYPL:ssä työharjoittelu, työkokeilu ja työelämävalmennus yhdistyvät työkokeiluksi 1.1.2013. TEM ohjeistanut linjauskirjeessä 8.1.2013 ja 21.2.2013. JTYPL: enimmäiskesto 6kk saman työnantajan palveluksessa. Kunnassa enimmäiskesto on 12 kk, joskin samoissa tehtävissä enintään 6 kk
Lisätään ammatillista työvoimakoulutusta nuorille lisä- ja täydennyskoulutuksien sekä lupakoulutuksien jne. osalta.	TEM: Linjaukset tehty. Ohjeistettu työkokouksissa ja linjauskirjeessä 8.1.2013.

Tuetaan nuoren yrittäjyyttä palkkatyön vaihtoehtona

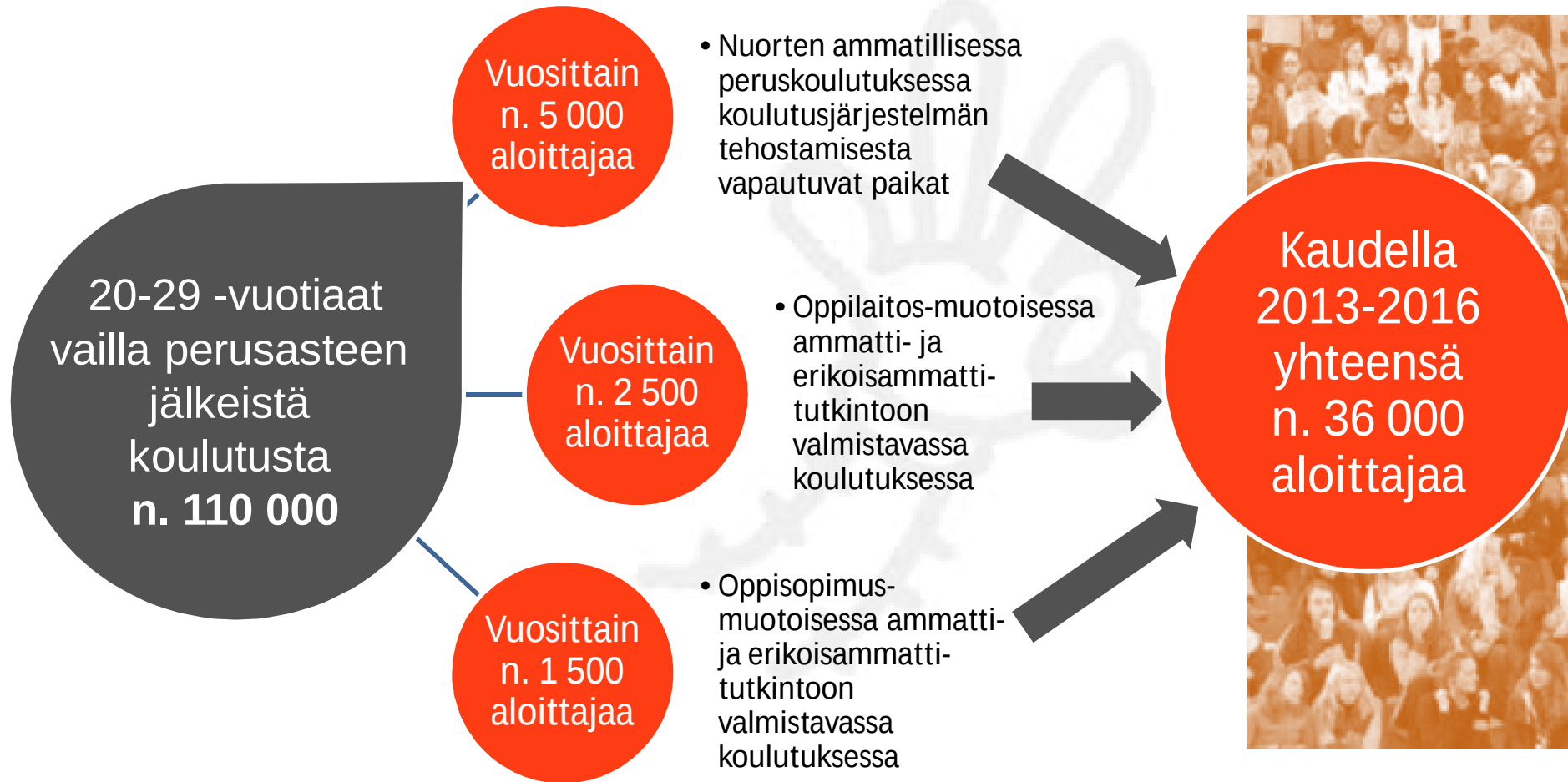
Nuorten ääni -kyselyssä 45 % vastaajista kertoi harkinneensa yrittäjyyttä työllistymisensä vaihtoehdoksi. Nuoret eivät kokeneet saaneensa TE-toimistoista tukea yrittäjyyteen ja odottivat TE-toimistojen roolin vahvistustuvan neuvonnassa.

Työryhmän ehdotus	Vastuutaho ja toteutustilanne nyt
Tuetaan ja kehitetään uusia yrittämisen ja yrittäjyyden edistämisen muotoja koulutuksen, neuvonnan ja starttirahan avulla ➤ osuuskunta ➤ tiimi ➤ mentorointi	TEM: Toimintasuunnitelmat tehty. -Tehostettu starttiraha, mahdollisesti maksimi kesto (18kk) ja tukitaso. -Nuoret yrittäjät/rohkaisevat esimerkit esille, esimerkiksi Yritys-Suomi –sivustolla. Jo käytössä: www.yhteistoiminta.fi ➤ www.yrityssuomi.fi
Yrittäjyyskoulutusta työvoimakoulutuksena lisätään ja yrittäjyyskoulutuksen toteutustapaa kehitetään nuorille sopivaksi.	TEM: Valmistelua: -Yritysneuvonta, ohjaus, koulutus, sparraus, mentorointi erityisesti nuorille sopivaksi. - Nuorten yrittäjyyspajojen pilotointi Uudellamaalla syksyllä 2013.

Syrjäytymisuhan alaiset nuoret

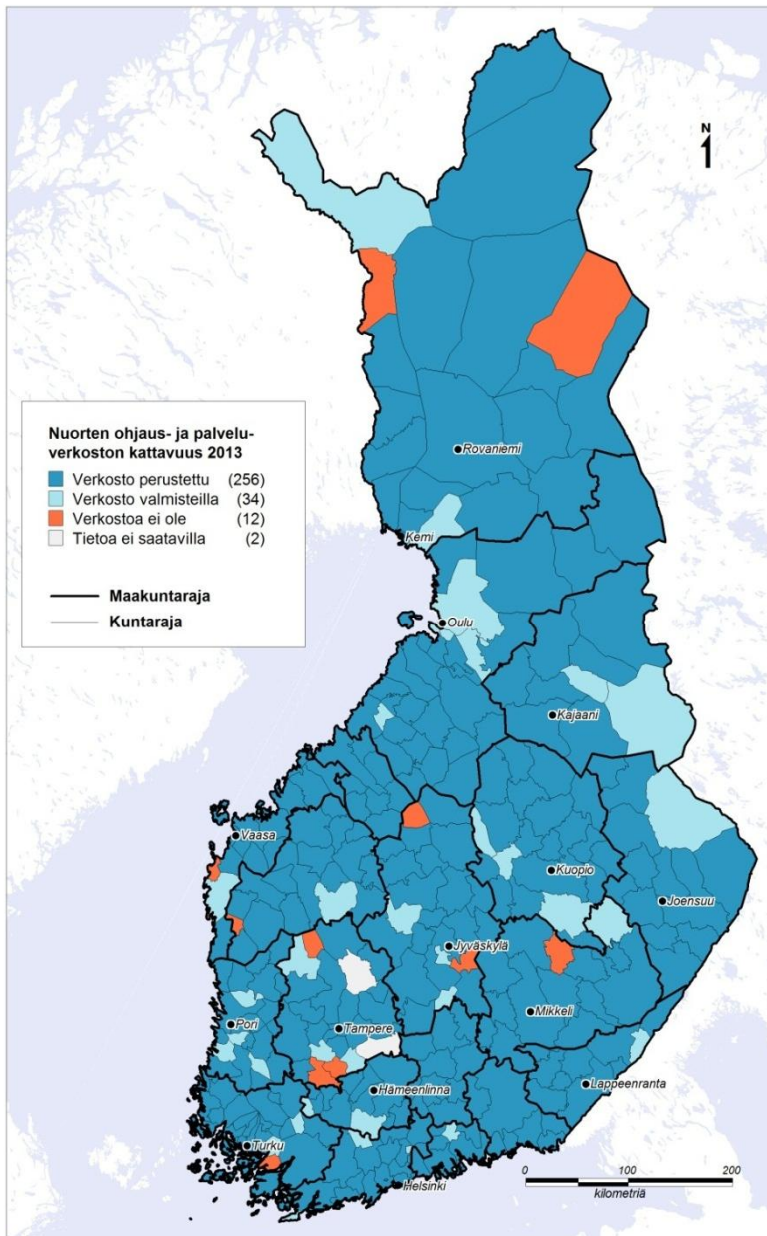
Työryhmän ehdotus	Vastuutaho ja toteutustilanne nyt
Kunnille säädetään vastuu perusopetuksen päättävien nuorten ohjauksesta.	OKM ja Kuntaliitto: Valmistelu käynnissä.
Perusopetuksen jälkeiseen nivelvaiheeseen liittyvän tiedon käytöstä säädetään lailla.	OKM: Valmistelu meneillään. Tietorekisterilaki.
Etsivä nuorisotyö laajennetaan koko maahan. Nuorten työpajatoimintaa laajennetaan, laatua ja toimintatapoja kehitetään	Valtionavustuksella toteutettu etsivä nuorisotyö vuonna 2012 kontaktissa 20 408 nuoreen, josta pidempi tuki 14 614 nuorelle. Vuodelle 2013 tullut n. 230 hakemusta, myös uusia. Määräraha 14 milj.€:a. Nuorten työpajatoimintaan 13 milj.€; ELY-keskusten nuorisotoimet tekevät päätökset 1.4. 2013 mennessä. Myös LTAE 2012 laajensi toimintaa.
ELY-keskuksille vastuu ohjaus- ja palveluverkostojen kehittämisestä ja koordinoinnista.	Nuorisolain muk. verkoston koulutusvastuu 6:n ELY-keskuksen nuorisotoimilla. Kaikki ELY-keskukset kokoamassa ko. alueen kattavaa elinikäisen ohjauksen ohjaus- ja yhteistyöryhmää tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden koordinointiin (=alueelliset ELO-ryhmät). Näiden ryhmien tavoitteena on edistää ohjauspalvelujen saatavuutta ja laatua ko. alueella (tujo 2013).

Nuorten aikuisten osaamisohjelma

Paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyö (7a §)

- kunnissa on nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, jossa mukana
 - opetustoimi
 - sosiaali- ja terveystoimi
 - nuorisotoimi
 - työhallinto
 - poliisihallinto
- myös muita viranomaistahoja voi olla mukana, esim. puolustushallinto, pelastustoimi, seurakunta
- kunnat voivat perustaa verkoston yhdessä
- verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa

Nuorisolaki § 7 a

nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on:

- 1) koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- 2) edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
- 3) suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- 4) edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

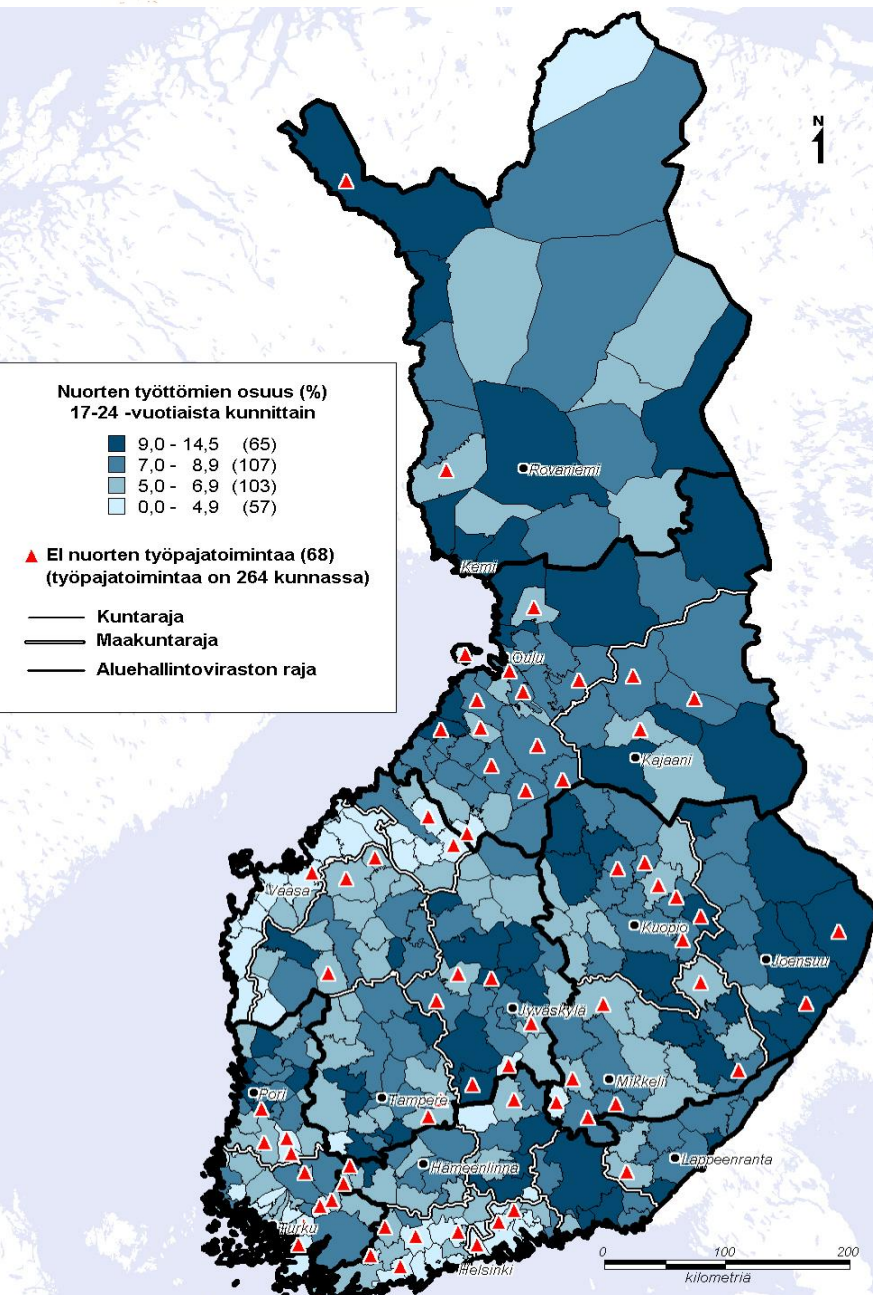
Nuorten työpajat

Kartta: Nuorten työttömien osuus
17-24 vuotiaista kunnittain,
vuosi 2011

Työpajatoiminta on 264 kunnassa.
Ne 68 kuntaa, joissa ei työpajaa
nuorille merkitty kolmiolla karttaan.

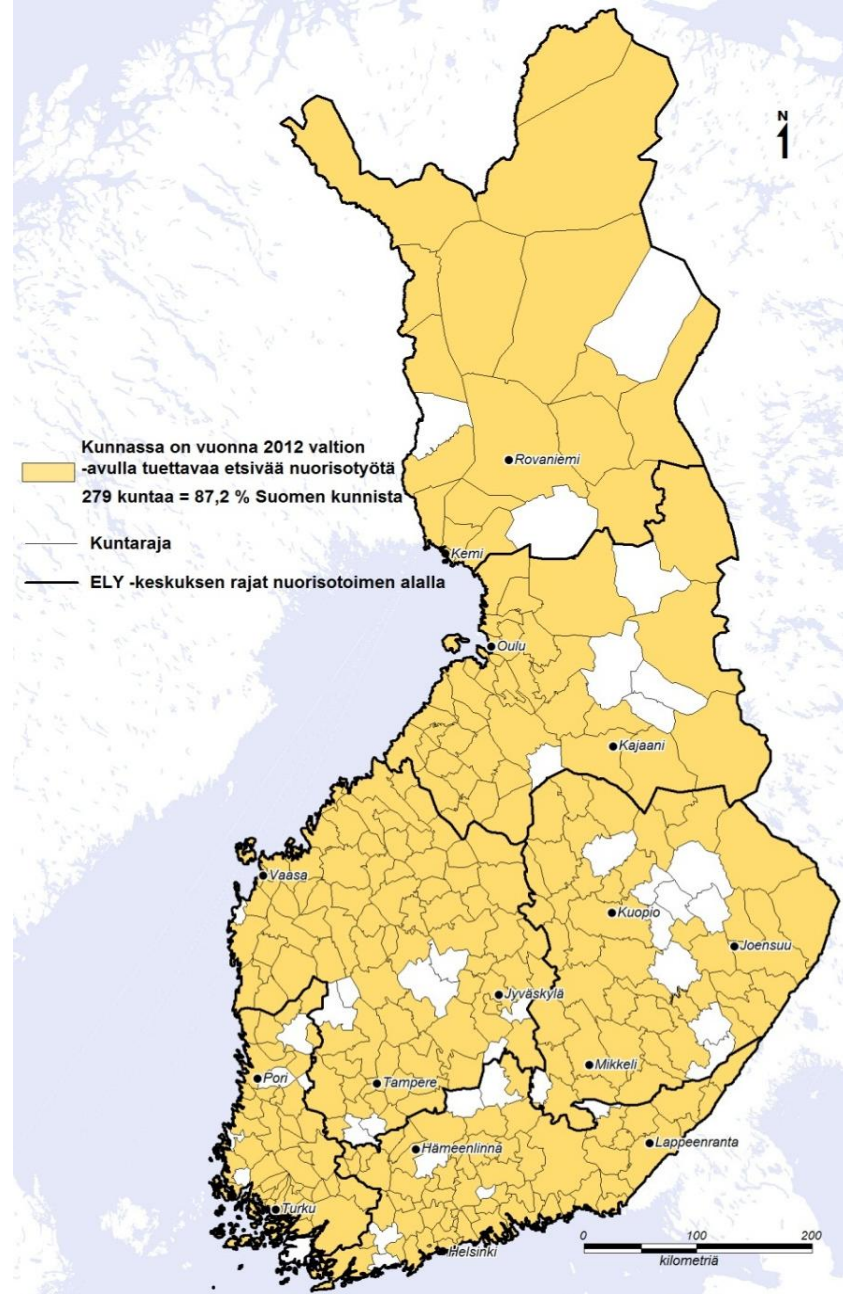
Nuorten työpajoissa oli 14 400 alle 29-
vuotiasta nuorta vuonna 2012.

**TEMin ohje nuorille järjestettävästä
työkokeilusta työpajoilla jaettu
24.4.2013.**

Nuorten työpajat/valmennuksen tasot

Etsivä nuorisotyö vuonna 2012:

yhteydessä 20 408 nuoreen, joista
pidempi tuki 14 614 nuorelle,
+ Hyvinkää 4 850 nuorta
päivystyksessä

Nuorisolaki:

§ 7 b Etsivä nuorisotyö

§ 7 c Tietojen luovuttaminen
etsivää nuorisotyötä varten

§ 7 d Etsivää nuorisotyötä varten
luovutettujen tietojen käsittely

Nuorisojärjestöt ja nuorisotakuu: tulokulmia

- nuorten kuuleminen, nuorten äänen kuulumisen varmistaminen
- nuorisotakuun viestinviejinä nuorille
- toiminnassa olevat vahvuudet, jotka auttavat nuorta ja nuoria poluillaan mm. koulutukseen ja työhön
- mielekäs tekeminen ja kaverit
- oppimisympäristöinä sekä
- taitojen ja valmiuksien kartuttajana ja ylläpitäjinä
- työnantajana, harjoittelupaikkana ...
- kokonaisvaltaisen ajattelun ja vastuun muistuttaminen nuorisotakuussa
- nuorten oman toiminnan foorumina ja kasvamisen paikkana
- ...
- **-> tilaa nuorisotakuun toteuttajille on vielä...**

2012 syksyn nuorisotakuu-kiertueen viestejä

Työnantajat:

- kiittelivät nuorisotakuun toimintamallia ja suhtautuivat positiivisesti nuorten palkkaukseen.
- moni työnantaja toivoi, että nuorten työnhakutaitoja ja työelämävalmiuksia parannettaisiin.

Työnantajien halukkuus palkata nuoria tuli esiin myös syksyllä tehdyssä Nuorisoharava -kyselyssä, josta ilmeni, että kyselyyn osallistuneissa yrityksissä työvoimaa **tarvitaan heti 1 600 nuorta** ja seuraavan 6 kuukauden aikana **3 200**.

Oppisopimus kiinnosti 1 250 yritystä: heti vireille 400 paikkaa, 850 myöhemmin.

- halusivat lisää tietoja palkkatuen käytöstä/Sanssi-kortista ja oppisopimuskoulutuksesta.
- sekä oppilaitosten edustajat että työnantajat olivat huolissaan työelämän ja koulutuksen kohtaantongelmasta ja toivoivat työvaltaisten opetusmenetelmien, työssäoppimisen ja oppisopimuskoulutuksen kehittämistä.

Nuoret:

- toivoivat enemmän yksilöllisiä malleja, ohjausta sekä tukea ja kannustusta, mutta ei holhousa.

Kolmas sektori:

- oli innokkaasti mukana, hyviä aloitteita. Pohtii omaa rooliaan nuorisotakuun toimijana.

Jatkotyön aihioita

Hallituksen periaatepäätös 31.5.2012:

- Nuorten yhteiskuntatakuun jatkovalmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota **kaikkein syrjäytyneimpiin tai syrjäytymisuhan alaisiin nuorisoryhmiin** ja arvioidaan nykyisten koulutus- ja aktiivitoimien soveltuvuus heidän tarpeisiinsa nähden (TEM, STM, OKM, työmarkkina-järjestöt, Kuntaliitto)
- terveysongelmiin on saatavissa nykyistä tehokkaammin apua: **erityistä huomiota kiinnitetään nuorten mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisyyn**, hyvään hoitoon ja kuntoutukseen sekä työtapoihin ja työergonomiaan.

Nuorisotakuu -raportissa lueteltu jo joitakin jatkon aiheita, muun muassa:

Selvitetään mahdollisuutta tarkentaa Kelan ammatillisen kuntoutuksen myöntämisperusteita, jotta ammatillista kuntoutusta voidaan myöntää elämäntilannelähtöisesti -> jäi myöhemmin toteutettavaksi.

Ajankohtaista 1

Kehysriihi 2013:

- Oppisopimuskoulutukseen ja työssä oppimisen kehittämiseen lisärahoitusta 17,8 M € vuosina 2014 -2015 ja 22,7 M € vuosina 2016-2017
- Ammatilliseen koulutukseen 10 M € vuosina 2014-2015 ja 14 M € vuosina 2016-2017 -> helpottaa koulutustarjonnan sopeuttamista pidemmälle ajalle ja pienentää tarvetta koulutuksen yksikköhinnan leikkaamiseen
- Nuorten oppisopimuskoulutukseen luodaan ennakkojakso, jonka aikana nuorella on mahdollisuus tutustua ei-työsuhteisesti työpaikkaan ja työnantajalla nuoreen
- STM/Tiedote 10.4.2013: ”Yhä useampi nuori pääsee kuntoutukseen...”

Muuta:

- **Kirje nuorisotakuun alueellisille ja paikallisille toimijoille** lähtenyt maaliskuussa 2013 (löytyy osoitteesta www.nuorisotakuu.fi -> ajankohtaista)
- Nuorisotakuun **tutkimuksellinen tuki** kartoittaa takuun toimeenpanoa vuoden 2013 aikana. Kehittää mittareita. Kyselyjä tulossa! Raportti huhtikuussa 2014. Ensimmäinen väliraportti kesäkuun puolella välissä!

Ajankohtaista 2

- TEM: Valtakunnallinen yhteistyösopimus Rikosseuraamuslaitoksen (RISEn) kanssa tekeillä -> alueelliset ja paikalliset yhteistyösopimukset TE-toimistojen kanssa toivottavia!
- TEM: Yhteistyön linjauksia puolustusvoimien kanssa: joukko-osastojen ja TE-toimistojen yhteistyösopimukset toivottavia! Aikalisäyhteistyö.
- Valtakunnallinen nuorisotakuu –työryhmä jatkaa toimintaansa koko hallituskauden ja jatkaa hyvien käytäntöjen kokoamista ja levittämistä.
- Takuutoimien vaikuttavuudesta ensimmäiset tiedot toukokuussa – 3 kk täyteen: ministerien tiedotustilaisuus 21.5.2013 klo 13 (webcasting VN:n sivuilla)

A person's legs and feet are visible, wearing black pants and black sneakers with bright blue laces. They are standing on a black skateboard with yellow wheels. The background is a vibrant, textured orange color.

nuorisotakuu

KIITOS

Verkkosivut:

www.nuorisotakuu.fi

www.ungdomsgaranti.fi

www.youthguarantee.fi

ja

www.tem.fi/yhteiskuntatakuu